

Onnodige ontkleding schendt de lichamelijke integriteit

Hoe liep dit uit de hand?

Een patiënte meldde zich rug- en nekklachten. Tijdens de eerste behandeling deed zij zelf haar beha uit op verzoek van de fysiotherapeut. Zij kreeg een nekmanipulatie, massage van schouders en buik en emotioneel brak ze tijdens de behandeling even. Bij de tweede afspraak ging het mis volgens de patiënte: de bh werd door de fysiotherapeut weggegooid nadat de patiënte deze had uitgetrokken en de patiënte verklaarde dat vervolgens haar borsten, tepels, buik en liezen werden gemasseerd. Zij voelde dit als grensoverschrijdend en durfde pas na afloop te zeggen dat ze het niet prettig vond. Enkele weken later deed ze aangifte bij de politie.

Waar klaagde de patiënte over?

De patiënte diende een klacht in wegens lichamelijk grensoverschrijdend gedrag. Zij gaf aan dat de fysiotherapeut haar borsten en intieme zones had gemasseerd terwijl daar geen reden voor was binnen de behandeling van rugklachten. Ook had hij opmerkingen gemaakt die zij ongepast vond.

Hoe verdedigde de fysiotherapeut zich?

De fysiotherapeut ontkende elke seksuele intentie of handeling. Volgens hem betrof het een reguliere behandeling van de nek, heup en buikspieren (iliopsoas en adductoren), waarbij hij steeds uitleg gaf. Hij benadrukte dat hij altijd werkt met een vast protocol en een witte jas om professionele afstand te waarborgen. Als de patiënte iets ongemakkelijk vond, had zij dat kunnen aangeven, zo stelde hij.

Wat vond de Commissie?

De Commissie kon door de tegenstrijdige verklaringen niet vaststellen of de verweten seksuele handelingen daadwerkelijk hadden plaatsgevonden. Wel stond vast dat de patiënte tijdens een deel van de behandeling onnodig zonder beha is gelaten. Dat was niet medisch noodzakelijk en leverde een schending op van haar lichamelijke integriteit.

Daarbij bleek de dossiervoering ernstig tekort te schieten. Het dossier was te summier en deels door de echtgenote van de fysiotherapeut ingevoerd, wat bovendien de geheimhoudingsplicht kan schaden. Hierdoor kreeg de Commissie geen duidelijk beeld van de behandeling.

De conclusie: de fysiotherapeut had onzorgvuldig gehandeld en de klacht werd gegrond verklaard. Er werd een waarschuwing opgelegd.

Praktische les

Deze casus maakt duidelijk hoe belangrijk het is om de persoonlijke levenssfeer van de patiënt te respecteren en hierin niet verder door te dringen dan noodzakelijk voor de beantwoording van de hulpvraag en de behandeling. Onthoud je ten allen tijde van verbale en fysieke intimiteiten en communiceer zorgvuldig, compleet en duidelijk. Ontkleden mag alleen voor zover dat strikt noodzakelijk is voor de behandeling – en zodra dat niet meer nodig is, hoort de patiënt zich direct weer te kunnen aankleden. Daarnaast is een volledig en actueel dossier onmisbaar: het beschermt niet alleen de patiënt, maar ook de fysiotherapeut zelf.